

СВИТАЙЛО С. В. Особенности дирижерско-хоровой подготовки учителей музыки.

Рассмотрены особенности дирижерско-хоровой подготовки учителей музыки в системе высшего профессионального образования. Они заключаются в том, что подготовка учителей музыки предполагает формирование у будущего специалиста таких составляющих его деятельности, как педагогическая и музыкальная. Профессиональное владение соответствующим музыкальным инструментом для учителя музыки является той важнейшей профессиональной компетенцией, которая отличает его среди других учителей-предметников. Для учителя музыки, получившего дирижерско-хоровую подготовку, таким инструментом является хоровой коллектив (вокальный ансамбль). Отмечено, в частности, принципиально важную роль формирования у них способности интерпретировать хоровое произведение, охарактеризованы музыкально-теоретический, вокально-хоровой и исполнительский виды анализа, раскрыты основные приемы интерпретации хорового произведения на примере хора Б. Лятошинского "Весна". В процессе интерпретации раскрываются не только художественный потенциал исполняемого произведения, но и исполнительские возможности хорового коллектива, воплощаются эстетические принципы исполнителя, его индивидуальные исполнительские особенности.

Ключевые слова: дирижерско-хоровая подготовка учителей музыки, музыкально-теоретический, вокально-хоровой, исполнительский анализ.

SVITAYLO S. V. Peculiarities of conducting and choral training music teachers in the process.

Peculiarities of conducting and choral training music teachers in higher professional education. The yconcluded tha ttraining of teachers of music in volvesthe formation of a futures pecialistsuch in separable components of his activity, as a pedagogical and musical. Professional knowledge of the appropriate musical instrument for a music teacher is the most important professional competence, which distinguishes it from other subject teachers. For music teachers, which becomes conducting and choral training, this tool is a choir (vocal ensemble). It is noted, in particular, is fundamentally important role the formation of the irability to perform interpretations of choral works, the characteristic of the music-theoretical, vocal and choral and performing the types of analysis, basic techniques of interpretation of choral works choir Liatoshynsky "Spring". In the process of interpreting expressive not only of the artistic potential of the work performed, but also reveals the performance opportunities for choir, becoming the expression and embodiment of the esthetic principles of the artist, his individual performance characteristics.

Keywords: conducting and choral training music teachers, music theory, vocal and choral, performing ana lysis of choral works.

УДК 37.02:811.111

Семеняко І. М.

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ В РЕФЕРУВАННІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ

Сучасні пріоритети зовнішньої політики України вимагають від майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах не лише високого професіоналізму, а й умінь для здійснення якісної аналітико-синтетичної обробки англomовної інформації суспільно-

політичного характеру. Реферування тексту, як вид продуктивної діяльності, є досить сприятливим для формування відповідних компетенцій таких фахівців.

У статті визначено основні прийоми для формування англомовної компетентності майбутніх фахівців у міжнародних відносинах в реферуванні англомовних суспільно-політичних текстів (прийоми навчання розуміння заголовків повідомлення, орієнтування в структурних частинах повідомлення, визначення основного змісту повідомлення, навчання компресії) та запропоновано зразки навчальних завдань, спрямованих на ефективну реалізацію цих прийомів. Застосування зазначених прийомів та виконання відповідних практичних завдань сприяє розвитку широкого спектру мовленнєвих навичок і вмінь та формуванню аналітико-синтетичної складової здатності слухачів до виконання фахових завдань.

Ключові слова: англомовна компетентність, суспільно-політичні тексти, реферування, прийом, завдання, навички, вміння.

Пріоритетність політики європейської інтеграції України та розвиток міжнародних зв'язків вимагають від майбутніх магістрів військового управління в міжнародних відносинах (далі – МВУМВ) не лише високого професіоналізму, а й умінь обробляти, аналізувати, синтезувати, сегментувати англомовну інформацію суспільно-політичного характеру, відрізнити головне від другорядного, вміло розставляти акценти. На наш погляд, формуванню компетенцій відповідних фахівців у сфері обробки англомовної інформації суспільно-політичної спрямованості найбільше відповідає процес реферування тексту. Як вид продуктивної діяльності, реферування також сприяє розвитку логічного викладення матеріалу і формує весь необхідний комплекс мовленнєвих навичок і вмінь. В результаті, досить швидка переробка інформації оригіналу свідчить про високий рівень володіння англійською мовою.

Проблематиці реферування оригінальних професійно орієнтованих англомовних текстів присвячений широкий масив праць. Серед них слід виділити роботи Г. Алікаєвої [1], Н. Безпалової [2], А. Вейзе [3], О. Князевої [4], О. Наумової [5], О. Манькової [6], З. Руслякової [7] тощо, де, зокрема, розглянуто теоретичні і практичні аспекти реферування в контексті досягнення навчальної та інформативної цілей. Однак проблема навчання реферуванню суспільно-політичних текстів МВУМВ потребує додаткових досліджень.

Метою статті є визначення основних прийомів і навчальних завдань для формування англомовної компетентності МВУМВ в реферуванні англомовних суспільно-політичних текстів.

Формування англомовної комунікативної компетентності в реферуванні текстів суспільно-політичного характеру є одним із завершальних етапів фахової англомовної підготовки МВУМВ.

Слід зазначити, що реферування є рецептивно-репродуктивною діяльністю. На першому етапі прийому інформації мовні дії слухачів спрямовані на декодування іншомовного тексту. Тут відпрацьовуються й удосконалюються вміння на основі вже сформованих навичок під час навчання базових видів мовленнєвої діяльності (рівень окремих речень та

абзаців (мікротекстів). Другий етап є підсумковим і передбачає смислову переробку інформації та підготовку слухачів до застосування цих вмінь з метою подальшого розвитку вмінь перекладного та безперекладного реферування (рівень окремих текстів, що являють собою розгорнутий фаховий дискурс з фактичною та абстрактною інформацією). Він має чітку прикладну спрямованість.

На першому етапі доцільно застосовувати прийоми, що сприяють розвитку здатності майбутніх фахівців визначати та виокремлювати основний зміст з фактичної та абстрактної логічно викладеної англомовної інформації суспільно-політичного характеру, яка подається в друкованому вигляді чи в формі аудіо / відеофрагментів у звичайних (стандартних) і несприятливих (стресових) умовах англомовного середовища. Це, зокрема, прийоми навчання розуміння заголовків повідомлення, навчання орієнтування в структурних частинах повідомлення, навчання визначення основного змісту повідомлення, навчання компресії.

Приєм навчання розуміння заголовків повідомлення являє собою сукупність певних операцій спрямованих на розвиток у слухачів навичок володіння структурою та особливостями типових заголовків письмових чи усних англомовних повідомлень та встановлення відношень між заголовками і змістом текстів. Цей прийом реалізується шляхом виконання слухачами низки навчальних завдань. Серед них досить ефективними, на наш погляд, є такі:

– вправа “Розуміння статті за заголовком”. Слухачам пропонується прочитати декілька заголовків типових газетних (журнальних) статей та дати відповідь на запитання: “What might the article with such heading be about?”;

– вправа “Пошук відповідників”, метою якої є розвиток навички співвідношення змісту статті із заголовком. Після прочитання / прослуховування повідомлення потрібно прочитати запропоновані заголовки та вибрати із них той, що найбільше підходить до тексту;

– вправа “Придумування заголовків”. Викладач пропонує прочитати / прослухати текст повідомлення. Варіанти виконання: а) придумайте заголовок до нього. Порівняйте заголовок, який Ви придумали, із оригіналом; б) частину інформації в тексті втрачено або пошкоджено. Придумайте заголовок до тексту повідомлення. Порівняйте заголовок, який Ви придумали, з оригіналом.

Приєм навчання орієнтування в структурних частинах повідомлення передбачає виконання операцій спрямованих на розвиток у слухачів навичок виявлення змістовної організації англомовного письмового чи усного повідомлення на рівні абзацу (мікротексту). Ефективними прикладами реалізації цього прийому є:

– вправа “Розбивання повідомлення на абзаци”. Після прочитання чи прослуховування повідомлення можна запропонувати такі варіанти

виконання: а) текст поділено на абзаци. Визначте правильність їх поділу. Якщо Ви не згодні, то запропонуйте власне рішення; б) у тексті немає чітко виділених абзаців. Поділіть текст на абзаци, підкресливши їх, пронумерувавши чи виділивши різними кольорами;

– вправа “Послідовність абзаців”. Прочитайте / прослухайте текст, абзаци якого розміщено в неправильному порядку. На жаль, частини абзаців немає. Розмістіть їх у логічній послідовності.

Приєм навчання визначення основного змісту повідомлення передбачає сукупність операцій, спрямованих на розвиток навичок вилучення ключової інформації письмового чи усного повідомлення на рівні окремого абзацу (мікротексту). Він реалізується шляхом виконання таких завдань:

– вправи “Основна інформація”. Прочитайте / прослухайте текст. Варіанти виконання: а) зверніть увагу на підкреслену (виділену, написану на окремому аркуші інформацію в ньому. Чи вважаєте Ви її основною? Якщо ні, то запропонуйте власне рішення; б) зверніть увагу на декілька варіантів виписаної основної інформації. Який варіант Ви вважаєте найбільш правильним? Якщо Ви не вибрали жодного з варіантів, то запропонуйте власне рішення; в) виділіть (підкресліть) основну та надлишкову інформацію в тексті. Обґрунтуйте Ваше рішення;

– вправи “Факти”. Прочитайте / прослухайте текст. Варіанти виконання: а) порівняйте текст із виписаними фактами. Чи погоджуєтеся Ви, що саме про ці факти йдеться в тексті? Якщо ні, запропонуйте власне рішення; б) випишіть із нього якомога більше фактів; в) деякі факти втрачено внаслідок пошкодження інформації. Установіть ці факти.

– вправи “Прихована інформація”. Прочитайте / прослухайте текст, який містить приховану інформацію та виявіть її давши відповідь на такі запитання: What did the author mean? What can we infer from the text we have read (heard)?

Приєм навчання компресії спрямований на виявлення та виокремлення зі змісту первинного тексту найбільш істотної, нової, проблемної інформації та представлення її в короткій формі. Компресія (згортання) інформації суспільно-політичного характеру є досить складною сферою діяльності, де сходяться не лише проблеми фахового спрямування, а й багато інших проблем, пов'язаних із лінгвістичними, психологічними та інформаційними аспектами. До типових помилок процесу компресії суспільно-політичного тексту можуть бути віднесені: надлишкова інформація; невключення необхідної інформації; непотрібне дублювання словесної інформації; спотворення сенсу першоджерела; відсутність логіки в подачі матеріалу (відсутність логічного комплексування) [8, с. 5].

Серед навчальних завдань, що сприяють практичній реалізації цього прийому, можна виділити такі:

– вправу “Порівняння”. Прочитайте / прослухайте текст англійською

мовою. Порівняйте його зі скороченим варіантом. Виявіть, на основі яких спільних ознак предмета (об'єкта) було скорочено текст. Якщо Ви не погоджуєтеся з таким скороченням, то запропонуйте власне рішення;

– вправу “Об'єднання”. Прочитайте / прослухайте англомовний текст. Деяка інформація в тексті відсутня. Підкресліть (запишіть) основні ознаки предметів (об'єктів), про які в ньому йде мова. Передайте його зміст одним реченням. (Вправа виконується впродовж обмеженого часу).

Застосування зазначених вище прийомів і виконання запропонованих зразків завдань створюють передумови до другого етапу, власне формування безперекладного та перекладного реферування. На цьому етапі досить ефективним є аплікування прийому проектів, що являє собою творчу навчально-пізнавальну діяльність слухачів, яка спрямована на досягнення результату з розв'язання певного фахового завдання, пов'язаного з аналітичною роботою.

Для реалізації прийому проектів можна запропонувати нижче наведену схему реферування суспільно-політичного тексту фахової спрямованості:

1. Перегляньте текст / статтю / документ для ознайомлення із його загальним змістом. Зверніть увагу на заголовок.

2. Визначте основну тему тексту / статті / документу. Виділіть ключові фрагменти та відмітьте абзаци, що містять конкретну інформацію по темі / важливу інформацію фахової спрямованості знаком (+), не містять важливої інформації знаком (-), та ті, що потребують додаткового аналізу знаком (?).

3. Прочитайте текст / статтю / документ вдруге, більш уважно, зупиняючись лише на абзацах, що містять потрібну для Вас інформацію. Зверніть увагу на незнайомі слова, що можуть перешкодити розумінню змісту тексту / статті / документу (визначте їх значення з контексту чи скористайтесь словником).

4. Зробіть лексико-граматичний аналіз незрозумілих речень та перекладіть їх на українську мову.

5. Скоротіть інформацію, що не відноситься до теми: замініть в складнопідрядних реченнях підрядні додаткові речення дісприкетниковими та інфінітивними зворотами; по можливості усуньте з тексту складні часові форми присудка, модальні дієслова і їх еквіваленти; замініть складні і поширені визначення простішими; утворіть речення з однорідними членами. Уникайте повторень, використання прямої мови і діалогів. По можливості вживайте безособові речення, що дозволить зосередити увагу читача / слухача лише на істотному. Наприклад: It is mentioned / analyzed / considered etc.

6. Складіть логічний план для тексту реферату.

7. Складіть чорновий варіант реферату відповідно до логічного плану на основі отриманої інформації (абзаців, відмічених знаком (+)).

8. Узагальніть отриману інформацію у єдиний зв'язний текст.

9. Якщо завдання виконується письмово, то відредагуйте текст реферату і переписіть його на чистовик.

При реферуванні тексту / статті / документу слід звернути увагу на вживання певних кліше, характерних для жанру реферату.

Назва статті, автор, джерело:

the headline of the article (paper) is...; the article (paper) I'm going to give a review of is taken from...; the article (paper) under discussion is ...; the author of the article (paper) is...

Передача основного змісту, теми:

the article (paper) under discussion (consideration) is intended (aims) to describe (explain, examine, survey)...; the author touches upon the problem of...; the article under discussion is devoted to the problem...; the key issue of the article (paper) is...; the article (paper) summarizes...; the article contains the following facts... / describes in details...; I'd like to mention briefly that...

Вираження позиції автора статті:

the author outlines (points out, reviews, analyses)...; in conclusion the author says / makes it clear that... / gives a warning that...; the author concludes by saying that... / draws a conclusion that / comes to the conclusion that; the author asserts that...; the author resorts to ... to underline...

Вираження власної позиції /думки стосовно прочитаного матеріалу:

I'd like to make some remarks concerning...; the message of the article is that... / the main idea of the article is...; in conclusion I'd like to...; from my point of view...; as far as I am able to judge...; my own attitude to this article is...; I fully agree with... / I don't agree with ...; on the one hand..., but on the other hand...; in addition... /furthermore....

Висновки. Таким чином, використання зазначених у статті прийомів навчання реферуванню, виконання відповідних практичних завдань, а також апробування результатів реферування англомовних матеріалів суспільно-політичного характеру на заняттях під керівництвом викладача не лише сприяє підвищенню ефективності практичної англомовної діяльності МВУМВ, виробленню їх професійного підходу до роботи з оригінальною англомовною літературою фахової спрямованості, а й формує аналітико-синтетичну складову їх здатності до виконання фахових завдань.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку є розробка методик роботи з оригінальними англомовними матеріалами фахової спрямованості.

Використана література:

1. Аликаева Г. В. Формирование навыков реферирования с учётом семантической структуры текста / Г. В. Аликаева // Проблемы обучения иностранным языкам дипломированных специалистов Моск. Гос. лингв. ун-та. – Вып. 368. – 1990. – С. 113-123.
2. Перевод и реферирование общественно-политических текстов. Английский язык: учебное пособие / [Н. П. Беспалова, К. Н. Котлярова, Н. Г. Лазарева, Г. И. Шейлеман]. – [4-е изд.] – М. : Изд-во РУДН. 2004. – 126 с.

3. Вейзе А. А. Чтение, реферирование и аннотирование иностранного текста : учебное пособие / А. А. Вейзе. – М. : Высшая школа, 1985. – 127 с.
4. Князева Е. Г. Информационная обработка текстов : учебное пособие / Е. Г. Князева – М., 2001. – 93 с.
5. Наумова О. В. Особенности обучения реферированию текстов на английском языке в процессе обучения аспирантов [Электронный ресурс] / О. В. Наумова. – Режим доступа : www.iling-ran.ru/library/sborniki/for.../15.pdf.
6. Манькова О. В. Обучение студентов неязыкового вуза основам аннотирования и реферирования иноязычной литературы по специальности / О. В. Манькова // Молодой учёный. – 2010. – № 4(15). – С. 358-361.
7. Русякова З. В. Английский язык. Аннотирование и реферирование : [пособие] / З. В. Русякова. – М. : МГТУ ГА, 2010. – 39 с.
8. Обучение реферированию и аннотированию текстов по специальности : учеб.-метод. пособие / Т. Н. Алешина, В. В. Дмитриченко, С. В. Дьяченко, С. В. Самойлова. – М. : Академия ГПС МЧС России, 2011. – 56 с.

References:

1. Alikeeva G. V. Formirovanie navykov referirovaniya s uchetom semanticheskoy struktury teksta / G. V. Alikeeva // Problemy obucheniya inostrannym yazykam diplomirovannykh spetsialistov Mosk. Gos. Lingv.un-ta. – Vyp. 368. – 1990. – S. 113-123.
2. Perevod i referirovanie obshchestvenno-politicheskikh tekstov. Angliyskiy yazyk: uchebnoe posobie / [N. P. Bepalova, K. N. Kotlyarova, N. G. Lazareva, G. I Sheyleman]. – [4-e izd.] – М. : Izd-vo RUDN. 2004. – 126 s.
3. Veyze A. A. Chtenie, referirovanie i annotirovanie inostrannogo teksta : uchebnoe posobie / A. A. Veyze. – М. : Vysshaya shkola, 1985. – 127 s.
4. Knyazeva Ye. G. Informatsionnaya obrabotka tekstov : uchebnoe posobie / Ye. G. Knyazeva – М., 2001. – 93 s.
5. Naumova O. V. Osobennosti obucheniya referirovaniyu tekstov na angliyskom yazyke v protsesse obucheniya aspirantov [Yelektronniy resurs] / O. V. Naumova. – Rezhim dostupu : www.iling-ran.ru/library/sborniki/for.../15.pdf.
6. Mankova O. V. Obuchenie studentov neyazykovogo vuza osnovam annotirovaniya i referirovaniya inoyazychnoy literatury po spetsialnosti / O. V. Mankova // Molodoy uchenyy. – 2010. – № 4(15). – S. 358-361.
7. Ruslyakova Z. V. Angliyskiy yazyk. Annotirovanie i referirovanie : [posobie] / Z. V. Ruslyakova. – М. : MGTU GA, 2010. – 39 s.
8. Obuchenie referirovaniyu i annotirovaniyu tekstov po spetsialnosti : ucheb.-metod. Posobie / T. N. Aleshina, V. V. Dmitrichenko, S. V. Dyachenko, S. V. Samoylova. – М. : Akademiya GPS MChS Rossii, 2011. – 56 s.

СЕМЕНЯКО И. М. Формирование англоязычной компетентности будущих специалистов в международных отношениях в реферировании общественно-политических текстов.

Современные приоритеты внешней политики Украины требуют от будущих магистров военного управления в международных отношениях не только высокого профессионализма, но и умений для осуществления качественной аналитико-синтетической обработки англоязычной информации общественно-политического характера. Реферирование текста, как вид продуктивной деятельности, является достаточно благоприятным для формирования соответствующих компетенций таких специалистов.

В статье определены основные приемы для формирования англоязычной компетентности будущих специалистов в международных отношениях в реферировании англоязычных общественно-политических текстов (приемы обучения пониманию заголовков сообщения, ориентированию в структурных частях сообщения, определению основного содержания сообщения, обучения компрессии) и предложено образцы учебных заданий, направленных на эффективную реализацию этих приемов. Применение указанных приемов и

выполнение соответствующих практических заданий способствует развитию широкого спектра речевых навыков и умений, а также формированию аналитико-синтетической составляющей способности слушателей к выполнению профессиональных задач.

Ключевые слова: англоязычная компетентность, общественно-политические тексты, реферирование, прием, задание, навыки, умения.

SEMENIAKO I. M. Forming English competence of foreign affairs sphere specialists in socio-political texts' abstracting.

Modern foreign policy priorities of Ukraine require from future masters of military control in foreign affairs not only professionalism, but also the skills to make high-quality analytical and synthetic processing of English socio-political information. Text abstracting, as a kind of productive activity, is quite favorable for the corresponding competencies of the mentioned before professionals.

The article introduces the basic techniques applied to form the English language competence of foreign affairs' field specialists in socio-political texts' abstracting (the techniques of teaching to understand the headline of the message, to orientate in the structural parts of the message, to determine the main content of the message, teaching of compression) and suggests the samples of practical tasks aimed at effective implementation of these techniques. Application of the analyzed techniques and implementation of relevant practical tasks promotes both a wide range of speech skills' mastering and formation of analytic-synthesizing component of ability to carry out specialized tasks.

Keywords: English competence, socio-political texts, abstracting, technique, task, skills, abilities.

УДК 17.023.35:061(736)

Сірук Л. М.

БЛАГОДІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядається питання лідерства США у сфері благодійності та причини його розвитку.

Наводяться приклади найбільших благодійних фондів США, а також статистичні дані про найбагатших людей, які витрачають на благодійність великі кошти та описуються основні напрямки діяльності благодійників.

Розглядається питання ендавменту як окремої форми благодійної діяльності, яка формується на основі інституту трасту і являє собою неподільний інвестиційний актив у вигляді грошових коштів, цінних паперів, нерухомого та іншого майна.

Ключові слова: благодійність, причини розвитку благодійності, благодійні фонди, ендавмент, інститут трасту.

Не секрет, що сьогодні США є лідерами у сфері благодійності, що зовсім не дивно для найбагатшої і найвпливовішої країни у світі. Дивує інше – рівень залучення у цю сферу американського населення. Якщо вірити статистиці, більша половини дорослих американців беруть участь у діяльності того чи іншого благодійного фонду.

Окремою специфічною формою благодійної діяльності, яка останнім